UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Erasmi a Chokier Tractatus iurisdictionis ordininariae in exemptos, illorumque exemptione ab ordinaria iurisdictione

in duos tomos distinct.

Quo Praeter Varias Ac pervtiles Additionibus praecipuis & in foro potissimum occurentibus Tomi primi Quaestionibus annexas, etiam S. Rotae Romanae Decisiones Novissimae De Eadem materia editae, & singulari studio selectae continentur - Hac postrema editione praecedentibus duobus Tomis primum additus

Chokier, Érasme de

Coloniae Agr., 1684

Decisio XXV. Exemptio à solutione decimarum, ut dicatur validè obtenta quid requiratur, & in dubio non censetur concessa de decimis spiritualibus, quarum exemptio difficulter obtinetur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-61921

Visual Library

DECISIO XXV.

Exemptio à ſolutione decimarum, ut dicatur validè obtenta quid requiratur, & in dubio non cenſetur conceſſa de decimis ſpiritualibus, quarum exemptio difficulter obtinetur.

R. P. D. Albergato.

Eſt in recent. deciſ. 182. par. 12.

Ferrarien. Decimarum.

Veneris 26. Maii 1656.

SUMMARIUM.

1 *Epiſcopus habet intentionem fundatam ſuper perceptione decimarum pro ſua portione canonica.*

2 *Parocho debentur decimæ de omnibus Parochiis intra ſua Parochiæ limites exiſtentibus.*

3 *Exemptio decimarum requirit derogationem* cap. nuper de decimis.

4 *Amplia, quia requiritur derogatio ſpecialis.*

5 *Decimæ ordinariæ ſunt de jure divino inſtitutæ, & ad quid deſerviant n. 6.*

7 *A ſolutione decimarum exemptus, à quibus decimis dicatur exemptus.*

8 *Privilegium declaratur ex ſuo tenore.*

9 *Exemptio decimarum generalis intelligitur de temporalibus.*

10 *Verba generalia generaliter intelligenda, maximè in conceſſionibus oneroſis.*

11 *Exemptio à decimis eſt odioſa.*

12 *Privilegia in præjudicium tertii ſtrictiſſimè intelliguntur.*

13 *Exemptio à decimis non ſolet concedi, niſi cum magna difficultate.*

14 *Exemptio quantumvis generalis non comprehendit decimas ſpirituales, & num. 15. & 16.*

17 *Bona non deſinunt eſſe libera & allodialia ex onere ſolvendi decimas ſpirituales.*

18 *Defectus juriſdictionis non poteſt allegari, dum cauſa fuit commiſſa vigore jactationis & jactationum.*

19 *Commiſſio efficitur communis per citationem ad dicendum contra.*

20 *Per contradictas poteſt procedi contra obtinentem commiſſionem.*

21 *Man-*

21 *Mandatum ex impenſa præſumitur.*
22 *Executor ille debet exequi litteras Apoſtolicas, qui in eis reperitur nominatus.*
23 *Mandati fines nullo modo tranſcendi debent.*
24 *De privilegii executione aliud eſt, ſi agatur, & aliud, ſi de illius interpretatione.*
25 *Clauſula ſublata & decretum irritans claudunt os judici.*
26 *Non tamen impediunt judicare de illis, quæ in litteris non comprehenduntur.*

CONtroverſiam jamdiu inter menſam Epiſcopalem Ferrariæ, & Marchionem
Entium Bentivolum ſuper ſolutione decimarum de bonis in agro Ferrarienſi
ab ipſo ad culturam redactis excitatam, ad favorem Eminentiſſimi Cardina-
lis Pii Ferrariæ Epiſcopi. & litis conſortium, ipſis decimas deberi reſpondendo, ho-
1 die Domini determinarunt. Habet enim de jure fundatam intentionem non ſolum
Epiſcopus ſuper perceptione decimarum pro ſua portione canonica, in diſpoſitione
Cap. conquerente 16. §, *hoc autem de off. ordin. cap. primo* 16. *quæſt.* 7. *Rot. coram Seraphi-*
no deciſ. 1204. *num.* 2. *Martin. Andr. deciſ.* 6. *num.* 10. *& ſ.* 99. *Cavaler. deciſ.* 487. *num.*
1. *& in recent. deciſ.* 64. *num.* 1. *& ſeqq. par.* 5. *& in Toletana decimarum de Veſcial.* 26. *Ju-*
nii 1654. §. *probata igitur coram Reverend. D. meo Decano.*

Verum etiam & Parochi unà cum ipſo in cauſa venientes, quibus deci-
2 mæ debentur de omnibus prædiis intra limites ſuarum Parochiarum exiſtentibus
juxta determinationem *cap. cum contingat* 29. *ubi gloſ in ver. de iure communi & cap.*
cum in tua 30. *de decim. Rota deciſ.* 667. *numer.* 3. *par.* 4. *recent. & in Pampilonen*
decimarum de Uſſurbil. 1. *Julii* 1648. *in princ. &* 1. *Februarii* 1649. §. *juncta etiam*
aſſiſtentia coram R. P. D. *meo Celſo, & in Leodien. Decimarum* 27. *Januarii* 1651.
§. *juſtitia etiam, &* 22. *Aprilis* 1652. §. *incontrovertibilis coram* R. P. D. *meo Melzio,*
& in Calaguritana decimarum de Ocon 1. *Iulii* 1654. §. *validitas enim coram* R. P.
D. *meo Cerro, & in Novarien. juris decimandi* 3. *Decembris* 1655. *in princ. coram*
R. P. D. *meo Zarate.*

Nec dominis de Bentivolis viſa eſt ſuffragari exemptio dicto Marchioni
Entio à San. memoriæ Paulo V. ſpeciali privilegio conceſſa continens liberationem
à ſolutione decimarum pro medietate bonorum Marchionis induſtria exſiccando-
3 rum. Vel quia exemptionis privilegium non continet derogationem. *Cap. nuper*
de decim. cujus diſpoſitio, uti Concilii Lateranenſis, explicitam mentionem & dero-
4 gationem ſpecialem requirit, nec ſubintellecta aut verbis generalibus concepta ſuf-
fragatur. *Rota apud Mohedan. deciſ.* 7. *num.* 2. *de locato. Coccin. deciſ.* 279. *num.* 6. *&*
in recent. deciſ. 42. *numer.* 10. *par.* 7. *& apud Modern. Peruſin. de manuten. deciſ.* 157.
numer. 3. *& in Hiſpalen. decimarum* 21. *Iunii* 1649. §. *minus relevat coram* R. P. D.
meo Bichio, & in Toletana decimarum 28. *Iunii* 1650. §. *nec pariter coram*

Reveren-

Reverendiſſimo Tarraconen. & in Cracovien. decimarum 20. Martii 1651. §. neque ipſis Patribus coram R.P.D.meo Veroſpio, & in Calaguritana decimarum S. Aſcenſi & Davatillo 17. Aprilis 1654. §. minusque exemptionem coram R.P.D.meo Zarate.

Vel quia cum decimæ ab Eminentiſſimo Epiſcopo & Parochis hodie peti- 5
tæ, ſint ordinariæ, omninò ſpirituales, & jure divino inſtitutæ, ut ſint cibus in
domo Domini, & in recognitionem dominii univerſalis Dei Parochis, quaſi ejuſdem 6
Dei procuratoribus ſolvantur, de iſtis non poteſt intelligi indultum exemptionis, ſed
à decimis temporalibus vel extraordinariis à Pontifice, Legato, aut Nuntio impoſi- 7
tis eximere ſolummodo dicendum eſt, juxta diſtinctionem *Baldi & Felini, quam in
propriis terminis ſequitur Rota coram Puteo deciſ.65.in correct.lib.3. Seraphin. dec.1293.
num.6. verſ. ideò nulla verba. Cavaler.deciſ.247.num.11. Rota in Toletana decimarum
29.Novemb.1605.coram Iuſto apud Marcheſan. de commiſ.par.2.fol.596.num.1. & in
Hiſpalen.decimarum.27.Iunii 1644,§.tum quia, coram Eminentiſſimo Card.Corrado.
& in Vercellen.decimarum 13.Novemb.1645.§.hinc etiam & 15.Ianuarii 1646.§. quæ
reſponſio coram R.P.D.meo Cerro, & in Hiſpalen.decim.de Baraona 16. Martii 1646.§
& in hanc coram eodem. & in Cæſarauguſtana decimarum 12.Decemb.1650.§. quod au-
tem & §. & ſuppoſito coram R.P.D.meo Meltio. & in Toletana decimarum 13. Novemb.
1651.§.non obſtant allegata coram R.P.D.meo Peutingerio.*

Hæcque exemptionis interpretatio ex privilegii ipſius tenore corrobora- 8
tur, nam in eadem oratione & contextu bona Marchioni conceſſa eximuntur *ab
inveſtituris, primogenituris, fideicommiſſis tam purificatis, quàm purificandis,
nec non à quacunque hypotheca, & obligatione, ac decimarum & aliarum reſpon-
ſionum ac recognitionum ſolutione, & præſtatione, cenſibus, &c. ut in ſummario E-
minentiſſimi Epiſcopi num.4.* Verba autem antecedentia & ſubſequentia, quæ me- 9
ram temporalitatem præſeferunt, decimas in medio exiſtentes de prophanis omni-
nò & temporalibus intelligendas eſſe declarant. *Surd.conſil.282. numer.12. Rota
in d. Toletana coram Iuſto apud Marcheſan. ubi ſup.num.1. in fine Coccin.deciſ.279.
num.3. verſ. quia ex ſtructura verborum, & in d.Hiſpalen.decimarum 27.Iunii 1644.
§. tum quia coram Eminentiſſimo Card. Corrado, cum concordantibus in Sarſinaten.
feudi 22.Iunii 1645.§.ultima conjectura coram* Reverend.*D.meo Decano, & fere inter-
minis deciſ.182.num.12.par.7.recent.*

Non obſtat, quod exemptionis verba ſint univerſalia, & quod privilegium titu- 10
lo oneroſo conceſſum fuerit: viſum eſt enim *D*ominis cauſam oneroſam ſufficientem
compenſationem recepiſſe ex conceſſione medietatis bonorum bonificandorum fa-
cta Marchioni, cum illorum exemptione ab inveſtituris, fideicommiſſis, hypothecis,
obligationibus &c. & à decimis ab homine impoſitis, adeò ut neceſſarium non fuerit
privilegium ad decimas ſpirituales extendere reſiſtente naturâ exemptionis, quæ tan-
quam odioſa Rot. *deciſ.271.n.6.par.4.recent. & in d.Toletana decimarum 20.Ianuarii* 11
1650.

12 1650. §. *nibilominus coram Reverendiſsimo Tarraconenſi*, ſtrictiſſimè intelligenda
eſt, ut minimum ſit, quantum fieri poteſt tertii præjudicium. *Oldrad. conſil.26*
num.1. verſ. ſed in contrarium. Gutierez. canonic. quæſt.cap.21 num.123.lib.2. Ro
deciſ.291.num.9.par.5.recent. & in Cracovien. decimarum 9. Februarii 1645. coram R.
P.D. meo Bichio.

13 Stante autem defectu derogationis *d.cap. nuper de decim.* & quod exemptio
ab hujuſmodi decimis non niſi cum magna difficultate & cauſæ cognitione concedi
ſolet. *Rota coram Coccino d.deciſ.279 num.4. & deciſ.214. num.5. verſ. quia hujuſmo-*
14 *di exemptio. par.2. recent.* Verba quantumvis ampla decimas ſpirituales non comple-
ctuntur. *Rot. apud Marcheſan. ubi ſupra.* quia eorum univerſalitas reſtringitur ad
onera temporalitatem redolentia, qualia erant illa, de quibus immediatè ante ha-
15 bita fuerat mentio. *Cyriac. controv.313. num.38. Rota coram Mantica deciſ.65.num.5.*
& deciſ.194.num.94.par.5.recent. & in effectu nullam aliam fuiſſe mentem ſuppli-
16 cantis, & Papæ concedentis, quam ut bona eſſent omninò allodialia & libera, o-
ſtendunt verba Marchionis. *& in ſomma che la detta metà reſti in tuto allodiale, li-*
bera, qualia eſſe non deſinunt ex onere decimas ſpirituales ſolvendi. *Alciat. conſ.3.*
17 *num.5.lib.1. Franc. Anton. Coſta conſ.20.n.20. Cardin. Mantica de tacit. & ambig. lib.4.*
tit.27.num.25. & ſeq.

Objectus præterea juriſdictionis defectus reſolutionem Rotalem impedire
non valuit, quia in vim ſpecialis commiſſionis, jactationis & jactationum contra E-
piſcopum tunc temporis viventem, fuit pro parte Dominorum de Bentivolis cauſa
in Rota commiſſa, *Summar. num.1.* qua ſtante commiſſione ſicuti Domini de Ben-
tivolis in Rota abſolvi poterant à jactationibus & moleſtiis per Epiſcopum illatis,
ita vigore ejuſdem commiſſionis per citationem ad dicendum contra communis ef-
fectæ, potuit iſte contra illos ſententiam favorabilem reportare. *Rota in Nullius de*
Carrectis apud Marcheſan. de commiſſ. par.2. fol.231. num.1. verſ. qua ergo ratione & de-
ciſ.254.num.1.par.1.diverſ. & deciſ.643.num.7.par.4.tom.3.recent. Addent. ad S.mem.
18 *Gregor. XV. dec.552. num.8.* ubi quod contra impetrantem commiſſionem procedi
poteſt per contradictas *Merlin. deciſ.745. num.4. & ſeqq.* ubi quod poteſt pronun-
ciari tam in petitorio, quàm in poſſeſſorio. *Buran. dec.60. num.35.* & perperam ob-
jicitur procuratorem, qui commiſſionem obtinuit, mandato caruiſſe, quia exim-
penſa Juriorum 15. facta ab ipſo in expeditione citationis cum inhibitione, & cita-
19 tione ad dicendum contra, mandatum habuiſſe præſumitur. *Adden. ad Burat. dec.*
593.num.16. Rota dec.440 num.6. in fine par.2. & deciſ.187. num.16. par.6. recent.
& in Romana ſubhaſtationis de Alexiis 13. Febr. 1647. §. de poſſeſſione autem coram R.
P.D. meo Cerro.

20 Minus refragatur, quod in indulto Illuſtriſſimus Cameræ Apoſtolicæ Theſau-
rarius deputatus fuerit illius executor, quemadmodum enim in eodem indulto deci-
mæ ſpi-

mæ ſpirituales nòn comprehenduntur, ita nec attributa executori juriſdictio circa 21
eas verſatur, cum extra fines indulti egredi nullo modo poſſit. *Alciat. in l. impe-* 22
rium 3. num. 210. ff. de juriſd. omn. jud. Bellon. de mandat. juriſd. cap 9. quæſt. 3. num. 14.
& cum non agatur hodie de privilegii executione, ſed de illius interpretatione, 23
paruit utique Rota de hujuſmodi decimis omninò ſpiritualibus, & in indulto non 24
contentis, judicare; ut in ſimili dicimus de clauſula *ſublata*, & decreto irritanti,
quæ licet judici & parti os claudant; non impediunt tamen, quin judex de iis, quæ 25
in dd. litteris Apoſtolicis comprehenſa non ſunt, judicare poſſit. *Rota deciſ 341. n.* 26
3. par. 1. recent. & in Romana fideicommiſſi de Victoriis 16 Januari 1653. §. *præfatam de-*
nique coram R.P.D. meo Veroſpio.

Ex quibus, & præcipuè ob non factam in indulto derogationem *d. cap. nuper de decimis* reſolutum fuit, deberi decimas Epiſcopo & Parochis tantum informantibus &c.

DECISIO XXVI.

Decimarum exemptio facta ex cauſa oneroſa, tunc ſtrictè non eſt intelligenda, & an in iſtis terminis ſit neceſſaria derogatio. *Cap. nuper de decimis.*

Reverend. P. D. Albergato.

Eſt inter recent. deciſ. 299. par. 12.

Ferrarien. decimarum.

Veneris 11. Januarii 1658.

SUMMARIUM.

1 *Decimarum exemptio quandò conceditur, derogandum eſt,* cap. nuper de decimis.

2 *Exemptio decimarum intelligenda eſt de decimis temporalibus.*

3 *Papa validè concedit exemptionem à decimis, cum de ejus poteſtate non ſit dubitandum.*

4 *Verbum* decimæ *ſecundum propriam ſignificationem decimas ſpirituales comprehendit.*

5 Decimæ Laicales *non ſunt veræ decimæ, ſed propriè vocantur decimationes.*